

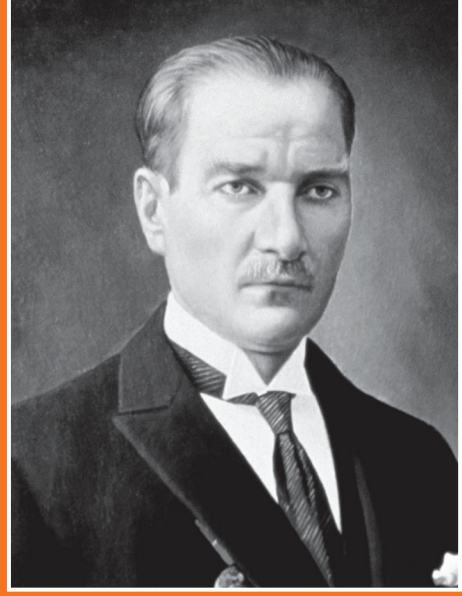


TÜRK DİL KURUMU BAŞKANLIĞI

2023 YILI PERFORMANS PROGRAMI

Strateji Geliştirme Müdürlüğü

OCAK 2023



*Türk Dil Kurumunun her gün
yeni hakikat ufukları açan,
ciddi ve devamlı mesaisini
takdirle yâd etmek isterim.*

K. Atatürk

BAKAN SUNUŞU

Türkiye Cumhuriyeti'nin en önemli kültür kurumlarından biri olan Türk Dil Kurumu, Türkçenin gelişmesinde belirleyici bir rol oynayan özel bütçeli bir kamu kurumudur ve harcamalarını Atatürk'ün mirasından aldığı paydan, Meclisimizce onaylanan bütçe rakam ve kalemleri doğrultusunda yapmaktadır.

Türk Dil Kurumu, 664 sayılı Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 10. maddesi ile belirlenmiş olan bu görevleri yerine getirebilmek için kendisine tahsis edilen kamu kaynaklarının etkili, iktisadi ve verimli olarak kullanılmasına dikkat etmektedir. Bu süreçte en önemli dayanağımız, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'dur. Bu kapsamda Türk Dil Kurumu, kaynaklarının tahsisini önceliklere dayandırarak gerçekleştirmekte ve hesap verme sorumluluğunu yerine getirmektedir. Performans programı da bu bağlamda kamu yönetiminde yeniden yapılanmanın temel ilkelerinden olan saydamlık anlayışının daha da güçlenmesine ve kamuoyunun bilgileneşine katkıda bulunacaktır.

Türk Dil Kurumu, stratejik plan ve performans programı vasıtasıyla ana siyaset hedefleri ile bunların kaynak ihtiyaçları arasında bağlantı kurmaktadır. Söz konusu belgelerde öngörülen hedeflere ilişkin gerçekleştirmeleri ise faaliyet raporu aracılığıyla kamuoyuna açıklamaktadır. 2023 yılı performans programı, stratejik planla bütçe arasında güçlü bir bağ kurulmasını sağlamıştır. Bu kapsamda 2023 yılı performans programında, stratejik planda yer alan orta ve uzun vadeli amaç ve hedeflere dair yıllık hedefler, söz konusu hedefleri gerçekleştirmek üzere belirlenen faaliyetler ile bunların kaynak ihtiyacı ve performans hedeflerine ne derece ulaşıldığını ölçmek, izlemek ve değerlendirmek üzere oluşturulan performans göstergelerine de yer verilmiştir.

Performans programının hazırlanmasında emeği geçen tüm çalışanlarımıza teşekkür eder, belirlenen hedef ve faaliyetlerin gerçekleşmesi açısından başarılı olmasını ve tüm ilgililere fayda sağlamasını temenni ederim.



Mehmet Nuri ERSOY
Kültür ve Turizm Bakanı

ÜST YÖNETİCİ SUNUŞU

12 Temmuz 1932 tarihinde kurulan Türk Dil Kurumu; tüzel kişiliğe sahip, Türk diline hizmet eden ve bilimsel faaliyetlerde bulunan bir kurumdur.

Türkiye Cumhuriyeti'nin temel kurumlarından biri olan Türk Dil Kurumu; 90 yıllık tarihi boyunca yaptığı ilmî araştırmalarla, Türk dilinin kaynaklarıyla ilgili yayımladığı eserlerle, hazırladığı sözlükler ve yazım kılavuzlarıyla, gerçekleştirdiği ya da desteklediği ulusal ve uluslararası ilmî toplantılarla Türkçenin ve dil çalışmalarının merkezi konumundadır.

Türk Dil Kurumu, Türk dilinin öz güzelliğini ve zenginliğini ortaya çıkarmak, onu dünya dilleri arasında değerine yaraşır yüksekliğe erdirmek amacıyla ilmî araştırmalar yürüterek; kitaplar ve süreli yayınlar çıkararak; kurultay, konferans, sempozyum, çalıştay, söyleşi ve benzeri toplantılar düzenleyerek Türkçenin geliştirilmesi, zenginleştirilmesi, özleştirilmesi ve yaygınlaştırılması çalışmalarını gerçekleştirmektedir.

Birikimiyle, kökleşmiş geleneğiyle Türk Dil Kurumu; Türkçenin geliştirilmesi, zenginleştirilmesi, özleştirilmesi çalışmalarını günümüz teknolojisinin bütün imkânlarından yararlanarak yürütmektedir. Türk dili araştırmaları kadar bu araştırmaların sonuçlarının paylaşılmasında da yine günümüz teknolojisinin imkânlarından yararlanılmaktadır.

Türk Dil Kurumu bütün bu faaliyetlerini, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu gereği kalkınma planları ve programlarında, stratejik planında yer alan amaç ve hedefler doğrultusunda, kaynaklarını etkili ve verimli bir biçimde kullanmak suretiyle yürütmektedir. Belirlenen amaçlar ve hedefler, yıllık programlar çerçevesinde hayata geçirilmektedir.

2023 yılı performans programı, yürüteceğimiz faaliyetler ile bunların kaynak ihtiyacına ilişkin bilgileri içerecek şekilde mali disiplin ilkeleri dikkate alınarak hazırlanmıştır.

2023 yılı performans programının hazırlanmasında emeği geçen bütün çalışanlarımıza en içten teşekkürlerimi sunar programın hayırlı olmasını dilerim.



Prof. Dr. Gürer GÜLSEVİN
Türk Dil Kurumu Başkanı

İÇİNDEKİLER

BAKAN SUNUŞU • 5

ÜST YÖNETİCİ SUNUŞU • 7

I. GENEL BİLGİLER • 11

A) YETKİ, GÖREV VE SORUMLULUKLAR • 11

B) TEŞKİLAT YAPISI • 14

C) FİZİKSEL KAYNAKLAR • 16

Ç) BİLGİ VE TEKNOLOJİK KAYNAKLAR • 19

D) İNSAN KAYNAKLARI • 22

E) DİĞER HUSUSLAR • 27

II. PERFORMANS BİLGİLERİ • 28

A) TEMEL POLİTİKA VE ÖNCELİKLER • 28

B) AMAÇ VE HEDEFLER • 30

C) İDARE PERFORMANS BİLGİSİ • 33

D) İDARENİN TOPLAM KAYNAK İHTİYACI • 42

E) DİĞER HUSUSLAR • 44

III. EKLER • 45

EK-1: FAALİYETLERDEN SORUMLU HARCAMA BİRİMLERİ • 45

EK-2: PERFORMANS GÖSTERGELERİNİN İZLENMESİNDEN SORUMLU BİRİMLER • 46

ŞEKİLLER

Şekil 1: İdare Teşkilat Şeması.

TABLolar

Tablo 1: Ana bina birimleri.

Tablo 2: Ek bina birimleri.

Tablo 3: Taşıtların türlerine göre dağılımı.

Tablo 4: Türk Dil Kurumu Kütüphanesinde 30.09.2022 tarihi itibarıyla bulunan materyallerin sayısı ve türlerine göre dağılımı.

Tablo 5: Türk Dil Kurumunda 30.09.2022 tarihi itibarıyla kullanılan teknolojik alet ve donanımlar.

Tablo 6: Kadro durumu.

Tablo 7: Geçici personel durumu.

Tablo 8: Türk Dil Kurumu personelinin eğitim durumlarına göre sayısı.

Tablo 9: Türk Dil Kurumu personelinin cinsiyetlerine göre sayısı.

Tablo 10: Sürekli işçilerin cinsiyet ve eğitim durumu.

Tablo 11: Sürekli işçilerin cinsiyet durumu.

Tablo 12: Sürekli işçilerin eğitim durumu.

Tablo 13: Sözleşmeli personelin cinsiyet ve eğitim durumu.

Tablo 14: Sözleşmeli personelin cinsiyet durumu.

Tablo 15: Sözleşmeli personelin eğitim durumu.

Tablo 16: Alt Program Hedefleri ve Stratejik Plan İlişkisi Tablosu.

Tablo 17: Alt Program Kapsamında Yürütülecek Faaliyet Maliyetleri Tablosu.

Tablo 18: Faaliyet Maliyetleri Tablosu.

Tablo 19: Faaliyetler Düzeyinde Türk Dil Kurumu Performans Programı Maliyeti.

Tablo 20: Ekonomik Sınıflandırma Düzeyinde Türk Dil Kurumu Performans Programı Maliyeti Tablosu.

Tablo 21: Faaliyetlerden Sorumlu Harcama Birimleri Tablosu.

Tablo 22: Performans Göstergelerinin İzlenmesinden Sorumlu Birimler Tablosu.

Tablo 23: Program ve Ekonomik Sınıflandırma Düzeyinde Bütçe Teklif ve Tahminleri (2023) Tablosu.

Tablo 24: Faaliyetler İtibarıyla Ödenek Teklifleri (2023-2024-2025) Tablosu.

I. GENEL BİLGİLER

A) YETKİ, GÖREV VE SORUMLULUKLAR

Kurumun kuruluş amacı; Türk dilinin öz güzelliğini ve zenginliğini meydana çıkarmak, onu veryüzü dilleri arasında değerine yaraşır yüksekliğe erdirmektir.

Cumhuriyet Dönemi'ndeki dil çalışmaları, yeni Türk harflerinin belirlendiği Dil Heyeti ile başlamıştır. Çoğunlukla Dil Encümeni, kimi zaman Dil İstişare Heyeti veya Türk Dili Lûgati Encümeni adıyla tanınan Kurulun resmî adı, daima Dil Heyeti olmuştur. Millet olma döneminde tarih ve dil araştırmalarının önemini bilen Gazi Mustafa Kemal; Türk diliyle ilgili bilimsel çalışmalar yapmak üzere Türk Dili Tetkik Cemiyetinin (TDTC) kuruluşuna öncülük ederek Cemiyetin, 12 Temmuz 1932'de kurulmasını sağlamıştır. 1934'te yapılan Kurultay'da Cemiyetin adı, Türk Dili Araştırma Kurumu; 1936'daki Kurultay'da ise Türk Dil Kurumu olmuştur.

Türk Dil Kurumunun Kurucu ve Koruyucu (Hami) Başkanı ATATÜRK; 12 Temmuz 1932 tarihinden itibaren ölünceye dek Türk Dil Kurumu ile yakından ilgilenmiş, Kurumun çalışmalarını takip etmiş, Kuruma uyarı ve tavsiyelerde bulunmuştur.

1982 Anayasası'nın 134. maddesinde; "Atatürkçü düşünceyi, Atatürk ilke ve inkılâplarını, Türk kültürünü, Türk tarihini ve Türk dilini bilimsel yoldan araştırmak, tanıtmak, yaymak ve yayınlar yapmak amacıyla; Cumhurbaşkanı'nın gözetim ve desteğinde, Kültür ve Turizm Bakanlığına ilgili Atatürk Araştırma Merkezi, Türk Dil Kurumu, Türk Tarih Kurumu ve Atatürk Kültür Merkezinden oluşan kamu tüzel kişiliğine sahip, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu kurulur." ifadesi yer almaktadır.

Türk Dil Kurumu; Anayasa'nın bu maddesine dayanılarak 11.08.1983 tarihli ve 2876 sayılı Kanun'la (*Resmî Gazete*: 17/08/1983-18138) tüzel kişiliğe sahip, bilime dayalı hizmet ve faaliyetlerde bulunacak özel bütçeli bir kurum olarak Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumunun kuruluşuna dâhil edilmiş ve 2 Kasım 2011 tarih ve 28103 sayılı *Resmî Gazete*'de yayımlanan 664 sayılı Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile yeniden yapılandırılmıştır.

10.05.2018 tarihli ve 7142 sayılı Kanun'un verdiği yetkiye dayanılarak Anayasa'da yapılan değişikliklere uyum sağlanması amacıyla bazı kanun ve kanun hükmünde kararnemelerde değişiklik yapılması Bakanlar Kurulunca 02.07.2018 tarihinde kararlaştırılmıştır. Buna binaen 703 sayılı KHK'nin 140'ıncı maddesinde, 664 sayılı KHK ile düzenlenen Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Kanunu'nun bazı maddelerinde yeniden düzenlemeye gidilmiştir. Bu düzenlemeye dayanarak Cumhurbaşkanlığının 2018/1 sayılı Genelgesi ile bakanlıklara bağlı, ilgili ve ilişkili kurum ve kuruluşlar, Genelge ekinde yer alan listede gösterilmiştir. Bu listede Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Başkanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığının ilgili kurumu hâline getirilmiştir.

Türk Dil Kurumunun Görevleri

Türk Dil Kurumunun kuruluş amacı; Türk dilinin öz güzelliğini ve zenginliğini meydana çıkarmak, onu yeryüzü dilleri arasında değerine yarasır yüksekliğe erdirtmektir. Türk Dil Kurumunun bu amacı gerçekleştirmek üzere yürüteceği görevler de 11.08.1983 tarih ve 2876 sayılı Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Kanunu'nun 97'inci, 101'inci, 103'üncü ve 104'üncü maddeleri dışındaki öbür hükümleri, 2 Kasım 2011 tarih ve 28103 sayılı *Resmî Gazete*'de yayımlanan 664 sayılı Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükümünde Kararname ile iptal edilerek teşkilat, görev, yetki ve sorumluluklarımız, anılan KHK'nin 10. maddesinde sıralanmıştır.

MADDE 10. (2) Bu Kanun'un ilkeleri doğrultusunda Türk Dil Kurumunun görevleri şunlardır:

a) Türk dilinin kaynak eserlerini tespit ederek incelemek ve yayına hazırlamak, Türkçe ile ilgili yurtiçinde ve yurtdışında yapılan araştırmaları takip etmek; Bütünleşik Bilgi Sistemi dâhilinde, arşiv ve dokümantasyon merkezi, bilgi bankaları ve veri tabanları oluşturmak.

b) Türkçenin ticarî hayatta, kitle iletişim araçlarında, eğitim ve öğretim kurumlarında ve sosyal hayatın diğer alanlarında doğru ve güzel kullanılması hususunda öncü görevi üstlenerek gerekli uyarıları yapmak, girişimlerde bulunmak, kamuoyunu, kurum ve kuruluşları bilgilendirmek, Türkçenin yozlaştırılmasına, yabancı sözcüklerin ve yazım biçimlerinin yayılmasına karşı dil bilincini güçlendirmek.

c) Türkçenin söz ve anlam yapısını korumak ve geliştirmek, yazılı ve sözlü kaynaklardan Türk dili ile ilgili derleme ve taramalar yapmak.

ç) Türk dilinin zenginleşmesine yönelik inceleme ve araştırmalar yapmak, yazım kılavuzları ve sözlükler hazırlamak, bilim, sanat, spor terimleri ile teknik terim ve kavramları karşılayacak Türkçe terim ve kavramların bulunmasına yönelik araştırma ve incelemelerde bulunmak.

d) Türkçe dil bilgisi üzerinde araştırma ve incelemelerde bulunmak, buna dayalı olarak Türk dilinin yapısına ilişkin dil bilgileri ile Türkçenin tarihi ve karşılaştırmalı dil bilgilerini hazırlamak ve bunları yayımlamak.

e) Yönetim Kurulunca belirlenecek esaslara göre, Türkçeyi dünya milletlerine tanıttacak ve kullanımını yaygınlaştıracak uluslararası etkinlikler düzenlemek.

f) Türk dili ve Türkçe dil bilgisi konularında kongreler, sempozyumlar, konferanslar, toplantılar, sergiler, geziler düzenlemek; yurtiçi ve yurtdışında yapılan aynı konu ve mahiyetteki toplantılara katılmak, Yönetim Kurulunca belirlenecek esaslara göre bu tür etkinlikleri desteklemek.

g) Görevleri ile ilgili olarak, yurtiçinde ve yurt dışında yerli veya yabancı, gerçek ve tüzel kişiler, eğitim, bilim, kültür, sanat kurum ve kuruluşları, araştırma merkezleri, araştırmacı, yazar ve sanatkarlarla Yönetim Kurulunca belirlenecek esaslara göre işbirliğinde bulunmak.

ğ) Görevleri ile ilgili konularda yurtiçi ve yurtdışındaki yayımları izlemek, incelemek, değerlendirmek.

h) Yabancıların Türkçeyi öğrenmesini kolaylaştırıcı bilimsel çalışmalar yapmak.

ı) Yönetim Kurulunca belirlenecek esaslara göre Türkçenin tanıtılması ve öğretilmesine yönelik olarak yurtiçinde ve yurt dışında çalışmalar yürütmek, bu alanda yurtiçinde ve yurtdışında yürütülen çalışmaları desteklemek.

ı) Yönetim Kurulunca belirlenecek esaslara göre Türk dili ve kültürüyle ilgili yerli ve yabancı temel eserler ile bu konulardaki tarihî, ilmî ve edebî değeri bulunan eserlerle ilgili çeviri, sadeleştirme ve tıpkıbasım çalışmaları ile içerik incelemelerini yürütmek, desteklemek ve bu çalışmaların sonuçlarını yayımlamak.

j) Yönetim Kurulunca belirlenecek esaslara göre Türk dili ile ilgili olarak üniversiteler, eğitim ve araştırma kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilerce yürütülen eğitim ve araştırma faaliyetlerini desteklemek.

k) Yönetim Kurulunca belirlenecek esaslara göre, görev alanına giren konularda akademisyenlerin ve araştırmacıların yetiştirilmeleri ve geliştirilmeleri için imkânlar sağlamak; bu amaçla ödüller ve burslar vermek, yurtiçinde ve yurtdışında lisansüstü eğitim ve araştırma faaliyetlerini desteklemek.

l) Diğer birimlerle koordinasyon içinde tespit edeceği ölü ya da yaşayan dünya dillerindeki klasikleşmiş bilim ve düşünce eserlerinin, Kurum bünyesinde veya üniversitelerde ya da kamu veya özel diğer araştırma kurumlarında, tercüme grupları oluşturmak veya hizmet satın almak suretiyle Türkçeye çevrilmesini sağlamak; bunun için yapay zekâya dayalı otomatik dil araçları geliştirmek veya geliştirilmesini desteklemek ve elde edilen sonuçları yayımlamak; basılan eserleri kütüphanelere göndermek.

m) Yüksek Kurum bünyesinde ya da diğer araştırma kurumlarında üretilen özgün eserlerden gerekli olanları, diğer birimlerle koordinasyon içinde tespit ederek süreli ve süresiz yayınlar yoluyla yabancı dillere aktarmak.

n) Bütünleşik Bilgi Sistemi dâhilinde, kendi çalışma alanlarıyla ilgili ve öncelikli konularda projeler hazırlamak ya da hazırlatmak; Yönetim Kurulunca belirlenecek esaslara göre, bu projelere katılacak yüksek lisans ve doktora öğrencilerine yurtiçi ve yurtdışı burslar vermek, üstün başarı gösterenleri ödüllendirmek.

o) Cumhurbaşkanı veya ilgili Bakan ve Yönetim Kurulunca verilen diğer görevleri yerine getirmek.

B) TEŞKİLAT YAPISI

Başkanlığımız; Kültür ve Turizm Bakanlığına ilgili, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurum Başkanlığına bağlı tüzel kişiliğe sahip özel bütçeli bir kuruluştur. Kurum merkezi Ankara olup taşra teşkilatımız bulunmamaktadır. Teşkilatımız; Başkan, Başkan Yardımcısı, Bilim Kurulu, İç Denetim, İnsan Kaynakları ve Destek Hizmetleri, Strateji Geliştirme, Bilimsel Çalışmalar ve Kütüphane Müdürlüğünden oluşmaktadır.

Bütçe Kanunlarında Yer Alan Bazı Hükümlerin İlgili Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına İlişkin 10.07.2010 tarihli *Resmî Gazete*'de yayımlanan 5917 sayılı Kanun'un 47. maddesinin 15/a şıkkına göre ve 5018 sayılı Kanun'a ekli; II sayılı cetvelde, bütçeleri ayrılarak ayrı bir idare olarak yer almıştır.

Bilim Kurulu

Bilim Kurulu; Kurum Başkanı, Başkan Yardımcısı ile seçilme usul ve esasları ilgili mevzuatla belirlenmiş Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı ve Atatürk Araştırma Merkezi Başkanlığı için en az 20, en çok 40; Türk Dil Kurumu ve Türk Tarih Kurumu için en az 20, en çok 50 asli üyeden oluşur. Bilim Kurulunun oluşumu, üyelerin seçimi, görevleri, çalışma usul ve esasları ile bilim kuruluna ilişkin diğer hususlar, "Bilim Kurulu Çalışma Usul ve Esaslarına İlişkin Yönetmelik" ile düzenlenmiştir.

Bilim Kurulunun Görevleri

a) Kurumun ilmî çalışmalarının etkili bir biçimde yerine getirilmesi için ilke kararları almak, Bilim ve Uygulama Kolu, diğer Kol ve Komisyonlar ile Çalışma Gruplarının oluşması konusunda değerlendirmelerde bulunmak.

b) Kurumun bilgi ve çeviri üretimi ile kültür faaliyetleri konusunda görüş bildirmek.

c) Kurumun stratejik planı ile yıllık bilimsel ve kültürel çalışma programlarının hazırlanmasına katkıda bulunmak.

ç) Yönetim Kurulunun onayına sunulmak üzere Yüksek Kurum Başkanı veya Kurum Başkanınca önerilen yeni şeref ve haberleşme üyelerini belirlemek.

d) Yönetim Kurulunun onayına sunulmak üzere Kurumun vereceği bilim, hizmet ve teşvik ödüllerinin kimlere verileceğini ve miktarlarını belirlemek.

e) Mevzuatın verdiği diğer görevleri yerine getirmek.

Kurum Üyeleri

664 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 14'üncü maddesine göre; Türk Dil Kurumunun 3 tür üyesi vardır.

- Asli üyeleri
- Şeref üyeleri
- Haberleşme üyeleri

Üyelikler için gereken nitelikler, yapılacak seçim ve görevlendirmelerin usulü, üyeliklerin sayısı ve görev süresi, üyelerin görev, yetki ve sorumlulukları ile üyelikle ilgili diğer hususlar "Asli, Şeref ve Haberleşme Üyeleri Yönetmeliği" ile düzenlenmiştir.

TEŞKİLAT ŞEMASI



Şekil 1: İdare Teşkilat Şeması.

C) FİZİKSEL KAYNAKLAR

Türk Dil Kurumu; Ankara ili, Çankaya ilçesi, 1. Bölge bucağı, Remzi Oğuz Arık Mahallesi, Atatürk Bulvarı 2.515 adada, 10 parsel, 813 m² yüz ölçümlü, 215 numaralı kendisine ait ana bina ile 9 parsel, 794 m² yüz ölçümlü ve 217 numaralı ek binada çalışmalarını yürütmektedir.

Binada, 245 kişilik konferans salonu ve araştırma kütüphanesi bulunmaktadır. Ana binanın kullanım alanı 1.680 m², ek binanın kullanım alanı 4.864 m²'dir. Her iki binanın toplam kullanım alanı 6.544 m²'dir. (Ana bina bilimsel çalışmalar için, ek bina idari çalışmalar için kullanılmaktadır.) Kurum personelinin kullanımına tahsis edilen lojman ve sosyal tesis bulunmamaktadır.

Ana Bina	Adet
Çalışma odası	25
Elektrik panosu odası	1
Kütüphane dergi deposu	2
Kütüphane gazete deposu	1
Kütüphane kitap deposu	3
Kazan dairesi	1
Kütüphane mikrofilm deposu	1
Kütüphane yirmilik kitap deposu	1
Kütüphane nadir eser deposu	1
Kütüphane okuyucu salonu	3
Kütüphane tıpkıçekim (fotokopi) odası	1
Kurum yirmilik kitap deposu	3
Müze ve toplantı odası	1
Muhasebe arşivi (Saymanlık)	2
Şoför odası	1
Temizlik malzemesi odası	2
Toplantı odası	1
İnsan asansörü	1
Yük asansörü	1
Toplam	52

Tablo 1: Ana bina birimleri.

Ek Bina	Adet
Bilgisayar sistem odası	1
Çalışma odası	45
Elektrik odası	1
Evrak odası	1
Güvenlik odası	2
Güvenlik kontrol odası	2
Kazan dairesi	1
Kitap deposu	2
Kitap satış bürosu	1
Konferans salonu	1
Kurum arşiv odası	2
Birim arşiv odası	1
Santral	1
Toplantı odası	2
İnsan asansörü	1
Yük asansörü	1
Yemekhane	1
Toplam	66

Tablo 2: Ek bina birimleri.

Aracın Cinsi	Adet
Binek Otomobil	2
Kamyon (Panelvan)	1
Kamyonet (Kapalı kasa)	1
Özel amaçlı (Kütüphane)	2
Toplam	6

Tablo 3: Taşıtların türlerine göre dağılımı.

Materyal Türleri	Sayısı (Adet)	Oranı (%)
Ansiklopediler	2.763	3,72
Arşivlenen kütüphane materyalleri	2.258	3,04
CD'ler ve DVD'ler	540	0,73
Dergiler (sürelî yayımlar)	10.665	14,37
Yazma eserler	1.268	1,71
Mikrofilm (makara)	305	0,41
Kitaplar	44.979	60,61
Mevzuat kitapları	110	0,15
Nadir eserler	4.078	5,50
Sözlükler	5.844	7,88
Tezler	1.399	1,89
Toplam	74.209	100

Tablo 4: Türk Dil Kurumu Kütüphanesinde 30.09.2022 tarihi itibarıyla bulunan materyallerin sayısı ve türlerine göre dağılımı.

Ç) BİLGİ VE TEKNOLOJİK KAYNAKLAR

Türk Dil Kurumu vermiş olduğu hizmetlerde haberleşme teknolojilerinden en üst düzeyde yararlanmayı amaçlamaktadır. Mevcut yapı korunarak güncelleme çalışmalarının kesintisiz yapılması sağlanmakta ve sağlanmaya devam edilmektedir.

Bilgisayar altyapımızda; yönetimi iki adet fiziksel sunucuda bulunan, toplamda 17 sunucu bulunmaktadır.

Etki alanı yöneticisi (Domain Controller)

Genel ağ sunucusu

Veri tabanı sunucusu

Uygulama sunucusu

Kayıt yönetimi sunucusu (Log)

Kütüphane genel ağ sunucusu

Antivirüs sunucusu (Endpoint Security)

Dosya sunucusu

Yedekleme sunucusu

Etimolojik Sözlük sunucusu

Etimolojik Sözlük (Uygulama) sunucusu

Kütüphane (Librid) sunucusu

Kütüphane (Uygulama) sunucusu

TDK Sözlük sunucusu

Firewall (Güvenlik Duvarı) Yönetimi

Tarihsel Sözlük sunucusu

Metin Veri Tabanı sunucusu

Kurum içerisinde genel ağ ortamında yayın yapabilmek için 5 adet kamera ve etkinliklerde kullanılmak amacıyla 4 adet fotoğraf makinesi mevcuttur. Genel ağ sayfamız, kullanıma açılan sözlüklerimizle her geçen gün daha da zenginleştirilmektedir.

Bilgisayar sistemimize zarar veren her türlü yazılımın tespiti, izinsiz ve lisanssız yazılımların kullanımının önlenmesi amacıyla genel ağ yönetim sistemi ve güvenlik duvarı oluşturulmuştur. Sisteme yapılan saldırılar tespit edilerek saldırıların yıkıcı etkilerinden sistem korunmaktadır.

Ambar ve kitap satma yazılımı ile Kurumumuzun ambarına gelen kitaplar sisteme girilmekte, kitap satma işlemleri sanal ortamda yürütülmektedir.

Sanal Ortamda Bilgi Hizmeti

Türk Dil Kurumu sözlüklerine <http://sozluk.gov.tr> ulaşılabilmektedir.

Nutuk Veri Tabanı, Türk Dil Kurumu Elektronik Dil Yayıncılığı Araştırma ve Uygulama Çalışma Grubu tarafından genel ağ ortamına aktarılmış, 13.10.2011 tarihinde kullanıma açılmıştır.

Türk Dil Kurumu Kütüphanesinde bulunan yazma eserler de 12 Temmuz 2011 gününden itibaren “Türk Dil Kurumu El Yazması Eserleri Kitaplığı Veri Tabanı” olarak sanal ortamda araştırmacıların hizmetine sunulmuştur.

Sanal kitap mağazamız, Türk Dil Kurumu yayınlarının satıldığı ve *Türk Dili* dergisi abonelik işlemlerinin yapıldığı <https://emagaza-tdk.ayk.gov.tr> adresiyle hizmet vermektedir.

Haberleşme uygulamalarının sağladığı yeni imkânlardan yararlanılarak kişilerin söz varlığını geliştirmelerine katkı sağlanmaya çalışılmaktadır. Sanal ortamdaki sözlüklerimizin geliştirilmesi ve zenginleştirilmesi amacıyla önceki yıllarda açtığımız e-posta birimimize (katki@tdk.gov.tr) her gün gönderilen çok sayıda iletiyle dilimizin söz varlığı imece usulü ile işlenmekte ve genişletilmektedir.

Kurumumuzun genel ağ sayfasında yer alan Kamu Hizmet Standartları Tablosu’nda belirtilen işler, elektronik ortamda yerine getirilmektedir.

Elektronik Belge Yönetim Sistemi

2009 yılında uygulamaya konulan EBAYS (Elektronik Belge ve Arşiv Yönetim Sistemi) ile Kurumumuza dışarıdan gelen ve Kurum içinde üretilen evraklar elektronik ortama aktarılarak evrak sistemine dâhil edilmiştir. Ayrıca bu sistem ile evraklar, elektronik ortamda işlem sürecine dâhil edilerek kayıt sırasında evrakların kayıt tarihi, tarihi, numarası, konusu, geldiği/gittiği yer, gizlilik derecesi vb. bilgiler kayıt altına alınmıştır. 2013 yılında Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu bünyesinde bulunan EBYS (elektronik yazışma) sistemine geçilmiştir.

Elektronik Belge Yönetim Sistemi (EBYS), teşkilatımızda yazışmalar ile ilgili bütün süreçlerin elektronik ortamda yapılmasına olanak sağlayan yazılımdır. Resmî belgelerin üretim, kayıt, erişim ve muhafaza işlemlerinin belli bir plan dâhilinde yürütülerek kayıtlı bilgilerin etkili bir biçimde işleme konmasını sağlamaktadır.

1. El yazmaları ve nadir eserlere sanal ortamda kullanıcılar www.tdk.gov.tr adresinde bulunan “Kütüphane” menüsünden ulaşabilirler.

2. Sanal ortamda e-posta yolu ile haberleşme sağlanmaktadır.

3. Kullanıcıların hizmetinde bulunan 15 sözlük ve süreli yayınlar veri tabanı, el yazması eserleri kitaplığı veri tabanı sayfası, Türk dili alanında bir başvuru kaynağı görevini üstlenmektedir.

Adı	Sayısı
Barkod yazıcılar ve okuyucular, optik okuyucular	4
Bilgisayarlar (kasa ve monitör dâhil)	111
Cep bilgisayarları	1
Cep telefonları	7
Dijital kayıt sistemleri (kameralar)	4
Dizüstü bilgisayarlar	61
Erişim denetim sistemleri	1
Firewall cihazları	1
Fotoğraf makineleri	6
Fotokopi makineleri	4
Hesap makineleri	29
Kabin	1
Kesintisiz güç kaynakları	8
Klimalar	77
Lazer yazıcılar	41
Modemler (erişim cihazları)	18
Mürekkep püskürtmeli yazıcılar	1
Müzik çalarlar ve kaydedicilerle donanımları	1
Projeksiyon cihazları	8
Projeksiyon perdeleri	7
Routerler (yönlendirici cihazlar)	1
Sabit telefonlar	100
Santraller	1
Sunucular	9
Tarayıcılar	30
Televizyonlar	8
Telsiz telefonlar	31
Uydu alıcıları	1
Videolar	1
Yangın söndürme cihazları	23

Tablo 5: Türk Dil Kurumunda 30.09.2022 tarihi itibarıyla kullanılan teknolojik alet ve donanımlar.

D) İNSAN KAYNAKLARI

Kurumumuzun taşra teşkilatı bulunmamaktadır. Teşkilatımızın toplam kadro sayısı 151 kişidir. Bu kadroların 62 tanesi doludur. Dolu kadrolar; 1 Kurum Başkanı, 1 Başkan Yardımcısı, 1 İdari İşler Müdürü, 1 İç Denetçi, 23 Yüksek Kurum Uzmanı, 1 Uzman, 1 Avukat, 1 Muhasebeci, 8 Şef, 1 Grafiker, 5 Bilgisayar İşletmeni, 4 Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni, 1 Ayniyat Saymanı, 3 Kütüphaneci, 1 Memur, 4 Memur (Ş), 1 Santral Memuru, 2 Şoför, 1 Dağıtıcı, 1 Hizmetli (Ş) olarak dağılmıştır. Kurumumuzda 62 kadrolu, 9 geçici, 34 sürekli işçi ve 10 sözleşmeli personel pozisyonunda çalışan olmak üzere toplam 115 personel görev yapmaktadır.

UNVANI	PERSONEL SAYISI		CİNSİYETİ		EĞİTİM DURUMU					
	Toplam kadro sayısı	Dolu kadro sayısı	Kadın	Erkek	Doktora	Yüksek lisans	Lisans	Ön lisans	Lise	İlköğretim
Kurum Başkanı	1	1		1	1					
Başkan Yardımcısı	1	1		1	1					
İç Denetçi	3	1	1			1				
İdari İşler Müdürü	2	1	1				1			
Strateji Geliştirme Müdürü	1									
Kütüphane Müdürü	1									
Yüksek Kurum Uzmanı	25	23	11	12	2	12	9			
Uzman	1	1	1			1				
Yüksek Kurum Uzman Yardımcısı	20									
Mali Hizmetler Uzmanı	5									
Mali Hizmetler Uzman Yardımcısı	4									
Avukat	1	1	1				1			
Sayman (Muhasebe Yetkilisi)	1									
Araştırmacı	5									

Programcı	1									
Muhasebeci	1	1	1				1			
Şef	11	8	5	3	1	1	6			
Grafiker	1	1		1			1			
Bilgisayar İşletmeni	21	5	4	1		1	3	1		
Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	8	4	2	2			3		1	
Daire Tabibi	1									
Hemşire	1									
Teknisyen	1									
Ayniyat Saymanı	1	1		1			1			
Kütüphaneci	5	3	3				3			
Vezenedar	1									
Memur	13	1	1				1			
Memur (Ş)	4	4	4					1	3	
Satın Alma Memuru	1									
Santral Memuru	2	1	1							1
Sekreter	1									
Şoför	4	2		2					2	
Dağıtıcı	1	1		1					1	
Hizmetli (Ş)	1	1		1					1	
Toplam	151	62	36	26	5	16	30	2	8	1

Tablo 6: Kadro durumu.

GEÇİCİ PERSONEL SAYISI	CİNSİYETİ		EĞİTİM DURUMU					
	Kadın	Erkek	Doktora	Yüksek lisans	Lisans	Ön lisans	Lise	İlköğretim
9	7	2	1	2	3	1	2	0

Tablo 7: Geçici personel durumu.

Personelin Eğitim Durumu

Başkanlığımızda 62 kadrolu, 9 geçici görevli olmak üzere çalışan toplam 71 personelin eğitim düzeyi olarak dağılımı aşağıdaki şekildedir.

EĞİTİM SEVİYESİ	SAYISI	ORANI (%)
Doktora	6	8,45
Yüksek lisans	18	25,35
Lisans	33	46,48
Ön lisans	3	4,23
Lise	10	14,08
İlköğretim	1	1,41
TOPLAM	71	100,00

Tablo 8: Türk Dil Kurumu personelinin eğitim durumlarına göre sayısı.
(Geçici personel dâhildir.)

Başkanlığımızda 62 kadrolu, 9 geçici görevli olmak üzere çalışan toplam 71 personelin cinsî ayırımı aşağıdaki şekildedir:

CİNSİYET	SAYISI	ORANI (%)
Erkek	28	39,44
Kadın	43	60,56
TOPLAM	71	100,00

Tablo 9: Türk Dil Kurumu personelinin cinsiyetlerine göre sayısı.
(Geçici personel dâhildir.)

SÜREKLİ İŞÇİ SAYISI	CİNSİYETİ		EĞİTİM DURUMU					
	Kadın	Erkek	Doktora	Yüksek Lisans	Lisans	Ön lisans	Lise	İlköğretim
Meslek Grupları								
Ambar-depo görevlisi		3			1	1	1	
Elektrik teknikeri		1				1		
Güvenlik görevlisi	2	6			1	4	2	1
Kapıcı-kalorifer bakım görevlisi		1						1
Tashih-grafik-tasarım	4	1		1	2		2	
Temizlik görevlisi	10	6			1	3	8	4
TOPLAM	16	18	0	1	5	9	13	6

Tablo 10: Sürekli işçilerin cinsiyet ve eğitim durumu.

CİNSİYET	SAYISI	ORANI (%)
Erkek	18	54,94
Kadın	16	47,06
TOPLAM	34	100,00

Tablo 11: Sürekli işçilerin cinsiyet durumu.

EĞİTİM SEVİYESİ	SAYISI	ORANI (%)
Doktora	0	0,00
Yüksek lisans	1	2,94
Lisans	5	14,71
Ön lisans	9	26,47
Lise	13	38,24
İlköğretim	6	17,65
TOPLAM	34	100,00

Tablo 12: Sürekli işçilerin eğitim durumu.

Meslek Grupları	SÖZLEŞMELİ PERSONEL SAYISI		CİNSİYETİ		EĞİTİM DURUMU					
	Toplam kadro sayısı	Dolu kadro sayısı	Kadın	Erkek	Doktora	Yüksek lisans	Lisans	Ön lisans	Lise	İlköğretim
Arşiv Uzmanı	2	2	2			1	1			
Diğer Teknik Hizmet Personeli	1	1	1				1			
Tashihiçi	2	2	2			1	1			
Kütüphaneci	1	1	1				1			
Dizgi Operatörü	2	2	1	1			1	1		
Programcı	2	2	1	1			2			
TOPLAM	10	10	8	2	0	2	7	1	0	0

Tablo 13: Sözleşmeli personelin cinsiyet ve eğitim durumu.

CİNSİYET	SAYISI	ORANI (%)
Erkek	2	20,00
Kadın	8	80,00
TOPLAM	10	100,00

Tablo 14: Sözleşmeli personelin cinsiyet durumu.

EĞİTİM SEVİYESİ	SAYISI	ORANI (%)
Doktora	0	0,00
Yüksek lisans	2	20,00
Lisans	7	70,00
Ön lisans	1	10,00
Lise	0	0,00
İlköğretim	0	0,00
TOPLAM	10	100,00

Tablo 15: Sözleşmeli personelin eğitim durumu.

E) DİĞER HUSUSLAR

Türk Dil Kurumunun amacı; Türkçenin yazılı ve sözlü kaynakları üzerine bilimsel araştırmalar yaparak Türkçenin bilim, sanat, edebiyat ve öğretim dili olarak özleşmesini, gelişmesini ve her alanda doğru, güzel ve etkili kullanılmasını sağlamaktır.

Türk dilinin öz güzelliğini ve zenginliğini meydana çıkarıp onu yeryüzü dilleri arasında değerine yaraşır yüksekliğe erdirmek ve Türk dünyasında ortak haberleşme dili, dünyada ise yaygın ve geçer bir dil konumuna getirmektir.

İlmî faaliyetlerin desteklenmesi; derleme, tarama, terim çalışmalarının genişletilerek ve planlı bir şekilde sürdürülmesi; çok uzmanlı, kadrolu bir Türkçe Sözlük Çalışma Grubu oluşturularak günlük ve tarihî metinlerin taranmasına, tanımlamaya yönelik çalışmaların sürekliliği sağlanmıştır. Ayrıca Türk dilinin yapısını tüm incelikleriyle ortaya koyacak gramerinin çağdaş dil bilimi yöntemleriyle hazırlanması, aynı coğrafyada kullanılan dillerin birbirleriyle etkileşim içine girmesinin kaçınılmaz olacağından hareketle Türkiye’de kullanılan öbür dillerin de araştırılması yapılmaktadır.

Türk dilinin tarihî (Eski, Orta, Yeni Türkçe) ve çağdaş (Türk yazı dilleri, Türkiye Türkçesi) dönemlerine ait kaynak eserler ve bu eserler üzerinde yapılan incelemeler, araştırmalar ile genel Türk dil bilimi konularında hazırlanan eserlerin belirlenen düzende baskısı yapılmaktadır.

Türkoloji ve dil bilimi konularında yurt içi ve yurt dışında bilim toplantıları düzenlemektedir. Türk Dil Kurumunun ilgili kuruluşlarla iş birliği içinde eğitim öğretim ve medya başta olmak üzere her yerde Türk dilinin doğru ve güzel kullanılması, halkın dil bilincinin geliştirilmesi, özellikle genç kuşağın kullandığı dilin izlenerek gerekli görüldüğünde sözlüğe geçirilmesi çalışmaları sürmektedir.

Türk Dil Kurumu vermiş olduğu hizmetlerde haberleşme teknolojilerinden en üst düzeyde yararlanmayı amaçlamaktadır. Genel ağ ortamında <http://tdk.gov.tr> adresinden sanal ortamda geniş bir yelpazede bilgi sunmakta ve hizmetlerini yaygınlaştırmaya ve çeşitlendirmeye devam etmektedir. Ayrıca sanal ortamdaki sözlüklerin geliştirilmesi ve zenginleştirilmesi amacıyla önceki yıllarda açılan e-posta birimine (katki@tdk.gov.tr) her gün gönderilen çok sayıda iletiyle, dilimizin söz varlığı imece usulü ile işlenmekte ve genişletilmektedir. Ayrıca Türk dili alanında ülkemizdeki en büyük uzmanlık kütüphanesi olan Türk Dil Kurumu Kütüphanesinde; Ağâh Sırrı Levend, Prof. Dr. İsmail Ünver ve Prof. Dr. Hasan Eren’e ait koleksiyonlar da yer almaktadır.

Türk Dil Kurumunun sunduğu hizmet ve etkinliklerden özellikle süreli ve süresiz yayımlar, sözlük, kılavuz, derleme ve tarama çalışmaları ile genel ağ sayfasında sunulan hizmetlerden sıklıkla yararlanılmaktadır. Ayrıca eğitim ve burs desteği de verilmektedir.

Kitap satışları; üniversitelerin bulunduğu merkezlerde, fuarlarda sabit veya gezici imkânlarla yapılmakta, elektronik mağaza aracılığıyla yürütülmektedir. Türk dili alanında yurt içi ve yurt dışı eğitim ve araştırmalar desteklenmektedir.

Türk Dil Kurumu; kökleşmiş geleneği ile bir bilim kurumu olarak Türkçenin geliştirilmesi, zenginleştirilmesi, özleştirilmesi ve yaygınlaştırılması çalışmalarını sürdürme kararlılığındadır. Türk Dil Kurumu bu hizmetlerini başkan, başkan yardımcısı olmak üzere toplam 62 kadrolu, 9 geçici, 34 sürekli işçi ve 10 sözleşmeli personel olarak çalışan toplam 115 personelle yürütmektedir.

II. PERFORMANS BİLGİLERİ

A) TEMEL POLİTİKA VE ÖNCELİKLER

Türk Dil Kurumunun esas değeri Türkçedir. Dil; yalnızca bir kurumun, bir bakanlığın değil bütün kurumların, bütün bireylerin duyarlı davranması gereken esas değerlerin başında gelmektedir. Türkçenin bütün güç kaynaklarıyla her ortamda etkili bir şekilde kullanımını sağlamak düşüncesiyle hareket eden Türk Dil Kurumu; Türkçenin zenginliklerinin ortaya konularak hayatın her alanına yansıtılması, Türkçenin etkili bir şekilde kullanılması, yabancı kökenli sözlerin, terimlerin yerine Türkçelerinin teklif edilmesi ilkesini benimsemektedir. Türkçesi varken yabancı kökenli sözlerin ve terimlerin kullanılmaması; iş yerlerine, ürünlere Türkçe adlar verilmesi; Türkçenin eğitim, öğretim, ilim, kültür, sanat, edebiyat dili olarak yaygınlaştırılması; Türk dünyasında ortak haberleşme dili hâlini alması, Türkçe konusunda Türk Dil Kurumunun benimsediği ilkelerdir.

Halkın bütün bireylerinin, kitle haberleşme araçlarının Türkçeyi doğru ve güzel bir şekilde kullanmasını amaçlayan paydaşlarımızın da esas değeri Türkçedir. Bu bakımdan Türk Dil Kurumunun esas değerleri ile paydaşlarının esas değerleri örtüşmektedir. Esas değerler açısından yönetim, karar alma, uygulama hizmet üretimi sürecinde bilimsellik, güvenilirlik, saydamlık, eleştiriye açıklık, katılımcılık, Türk Dil Kurumunun öbür ilkeleridir. Türk dili üzerine araştırmalar, Türkçenin karşı karşıya bulunduğu sorunların belirlenmesi ve çözümleri, tamamen bilimsel yöntemlerle gerçekleştirilmektedir. Türk Dil Kurumunun güvenilirlik ilkesinin zedelenmemesi için, bilimsellik ilkesinden asla ödün verilmemektedir. Sözlüklerin, kılavuzun ve öbür kaynakların sanal ortamda kullanıma açılması; bu ürünlerin paydaşlara hızlı, ücretsiz ve kolay yolla ulaştırılması çalışmaları, herkesin gözü önünde ve eleştiriye açık bir şekilde yürütülmektedir. Çalışmaların sanal ortamda yürütülmesi, bir bakıma paydaşların üretim aşamasına katılmasıdır. Sözlükler, kılavuz ve öbür eserler basılmadan sanal ortamda kullanıma sunulduğunda bu ürünleri kullanan paydaşlar, eleştirilerini, katkılarını e-posta yoluyla anında Türk Dil Kurumuna iletmektedir. Böylece gözden kaçan yanlışlar, eksiklikler eser basılmadan giderilmekte, yanlış eser basımı önlenmekte, bu yolla maddi kayıpların önü de alınmaktadır.

Paydaşların gerek e-posta, dilekçe, telefonla gerek Bilgi Edinme Yasası'na göre şahsen başvurarak Türkçe ile ilgili sorularına en kısa sürede yanıt vermek Türk Dil Kurumunun ve çalışanlarının ilkesidir.

Ancak sosyal ve kültürel konularda gerçeklerin bilimsel yollarla ortaya konulması, hem bilgi birikimini hem başvuru kaynaklarının zenginliğini gerektirmektedir. İstenilen bilgiye ulaşmak, geniş bir araştırmayı ve zaman kavramını önemli kılmaktadır. Doğru bilgiye ulaşmak, esas değerlerimiz açısından zaman almaktadır. Yine de bu hizmetler olabildiğince en kısa süre içerisinde yerine getirilmeye çalışılmaktadır.

ON BİRİNCİ KALKINMA PLANI (2019-2023)

2.3.9. Kültür ve Sanat

a) Amaç

629. Kültürel zenginlik ve çeşitliliğin korunup geliştirilerek gelecek nesillere aktarılması, kültür ve sanat faaliyetlerinin yaygınlaştırılması, millî kültür ve ortak değerler etrafında toplumsal bütünlüğün ve dayanışmanın güçlendirilmesi ile kültürün kalkınmadaki çok boyutlu etkisinin artırılması temel amaçtır.

b) Politika ve Tedbirler

635. Türkçenin doğru ve yetkin bir şekilde kullanılması için örgün eğitim başta olmak üzere, her türlü medya, yasal düzenleme gibi araçlar etkin bir şekilde kullanılacaktır.

635.1. Türkçenin zenginliğinin kayıt altına alınması için Etimolojik Sözlük tamamlanacaktır.

635.2. Yurt dışında Türk dili ve kültürünün öğretimi ve tanıtımı faaliyetleri geliştirilecektir.

635.3. Her türlü basın, yayın ve medya ortamında Türkçenin güzel kullanılması özendirilecek, mesajını dille ileten tüm sanat eserlerinde kelime zenginliği teşvik edilecektir.

635.4. Türk kültür ve medeniyetine dair referans niteliğindeki metinler; belirli bir program dâhilinde akademik niteliği haiz üniversiteler, yaynevleri ve ilgili kamu kurumlarınca yayınlanacaktır.

644. Kitap ve süreli yayın yayıncılığı alanlarının geliştirilmesine yönelik faaliyetler desteklenecektir.

644.1. Elektronik yayınlar da dâhil olmak üzere, yayıncılık faaliyetlerinin geliştirilmesine yönelik Ar-Ge çalışmaları desteklenecektir.

644.2. Nitelikli kültürel yayınlara daha fazla sayıda okurun ulaşımını temin etmek üzere e-kitap formatında daha fazla sayıda eserin kamu yayını olması sağlanacaktır.

644.3. Yurt dışına telif satışını artırmak ve Türk edebiyatının dünya çapındaki tanınırlığının artırılması için gerekli olan tanıtım çalışmaları gerçekleştirilecek ve mevcut destek programlarının içeriği geliştirilecektir.

644.4. Edebî üretimi teşvik etmek ve yayımlanma imkânı bulamamış nitelikli edebî üretimlerin okura ulaştırılmasını sağlamak üzere uygulanan ilk eser desteği geliştirilecektir.

644.5. Türk edebiyatı ve yayıncılığının yurt dışında tanıtımına yönelik faaliyetlerin ve bu faaliyetlerde kullanılan bilgilendirici içeriklerin çevrim içi ortamlarda da yer alması sağlanacaktır.

B) AMAÇ VE HEDEFLER

MİSYON VE VİZYON

Misyon (Görev)

Türkçenin yazılı ve sözlü kaynakları üzerine bilime dayalı araştırmalar yapmak; Türkçenin bilim, sanat, edebiyat ve öğretim dili olarak gelişmesini ve her alanda doğru kullanılmasını sağlamaktır.

Vizyon (Hedef)

Türk dilinin zenginliğini meydana çıkarıp onu yeryüzü dilleri arasında değerine yaraşır yükseliğe erdirmek ve Türk dünyasında ortak anlaşma dili, dünyada ise yaygın ve geçerli bir dil konumuna getirmektir.

Temel Değerler

Türk Dil Kurumu çalışmalarında;

Bilime uygunluk

Uzmanlık

Özgünlük

Güncellik

Erişilebilirlik

Eleştiriye açıklık ilkelerini gözetmektedir.

Stratejik Amaç 1: Türkçeyi bilim, kültür, edebiyat ve öğretim dili olarak geliştirmek ve yaygınlaştırmak.

Hedef 1.1 Türk dilinin çeşitli dönem, alan ve konularına yönelik 250 kitap, 3 süreli yayın ve bu alandaki eserlerin tıpkı baskısı yapılarak yayımlanacaktır.

Hedef 1.2 Türk dili konularında millî ve milletlerarası kongre, panel, konferans, çalışma toplantısı, bilgi şöleni vb. ilmî toplantılar düzenlenecek ve desteklenecektir.

Hedef 1.3 Türk dili alanında Kurum dışında yürütölen ilim araştırmalarından, belirlenen ölçütlere uygun bulunanlar desteklenecektir.

Hedef 1.4 Her yıl Türk dili alanında öğretim programlarına devam eden 125 kişiye lisans, 50 kişiye yüksek lisans ve doktora eğitimi alan 25 bilim adamına burs sağlanacaktır.

Hedef 1.5 Türkiye Türkçesinin Köken Bilgisi ve Osmanlı Türkçesi sözlükleri ile bilim, sanat ve spor dallarındaki yabancı terimlerin Türkçe karşılıkları bulunarak 25 adet sözlük hazırlanacaktır.

Stratejik Amaç 2: Türkçenin her alanda doğru ve verimli kullanılmasına katkıda bulunmak.

Hedef 2.1 Halkın her kesiminin günlük hayatta dili doğru kullanmasıyla ilgili çalışmalar yapılacaktır.

Hedef 2.2 Türkçenin doğru ve güzel kullanılması konusunda kamu kurumlarının düzenlediği hizmet içi eğitimler desteklenecektir.

Hedef 2.3 Türkçenin halkın farklı kesimlerinde bilinçli kullanılmasına yönelik olarak fuarlar da, açık oturum, konferans, sergi vb. etkinlikler düzenlenecektir.

Hedef 2.4 Türkçenin korunmasına katkıda bulunan kişi, kurum ve kuruluşlar desteklenecek; ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim öğrencileri arasında Türkçenin kullanılması konusunda yarışmalar düzenlenecek ve ödüller verilecektir.

Stratejik Amaç 3: Türk dilinin zenginliklerinin korunup işlenerek gelecek nesillere aktarılmasını sağlamak.

Hedef 3.1 Türk dilinin gelişme sürecinde emeği geçen kişilerin ve yaşanan belli başlı vakaların anılmasına yönelik etkinlikler yapılacaktır.

Hedef 3.2 Türkçenin özelliklerini, tarihini, gücünü sonraki nesillere aktaracak belgesel hazırlattırılacaktır.

Hedef 3.3 Osmanlı alfabesi ile yazılmış eserler, günümüz alfabesine kazandırılacaktır.

Hedef 3.4 Yaşayan dillerde iki dilli sözlükler hazırlanacaktır.

Stratejik Amaç 4: Bilime dayalı altyapıyı ve kurumsal donanımı güçlendirerek Kurumun Türk dili alanındaki ilmî yetkinliğini ortaya koymak.

Hedef 4.1 Bilgi teknolojilerinin sağladığı imkânlardan da yararlanılarak kütüphane hizmetlerinin etkinlik düzeyi yükseltilecektir.

Hedef 4.2 Kurumun insan kaynakları nitelik ve nicelik olarak güçlendirilecektir.

Hedef 4.3 Kurumun fiziki ve teknolojik donanımı güçlendirilecektir.

Hedef 4.4 Kurum yayınlarının daha geniş kitlelere ulaşması sağlanacaktır.

Hedef 4.5 Kurum kaynaklarının etkin kullanılması için planlı çalışma düzenine süreklilik kazandırılacaktır.

ALT PROGRAM HEDEFLERİ VE STRATEJİK PLAN İLİŞKİSİ

Kurum: TÜRK DİL KURUMU

Yıl: 2023

PROGRAM ADI	ALT PROGRAM ADI	ALT PROGRAM HEDEFLERİ	İLİŞKİLİ OLDUĞU STRATEJİK AMAÇ
MİLLÎ KÜLTÜR	TÜRK DİLİ	Türk dilini bilimsel yoldan araştırmak, tanıtmak, yaymak ve yayımlar yapmak için çalışmalar yapılması.	1. Türkçeyi bilim, kültür, edebiyat ve öğretim dili olarak geliştirmek ve yaygınlaştırmak.
			2. Türkçenin her alanda doğru ve verimli kullanılmasına katkıda bulunmak.
			3. Türk dilinin zenginliklerinin korunup işlenerek gelecek nesillere aktarılmasını sağlamak.
			4. Bilime dayalı altyapıyı ve kurumsal donanımı güçlendirerek Kurumun Türk dili alanındaki ilmî yetkinliğini ortaya koymak.

Tablo 16: Alt Program Hedefleri ve Stratejik Plan İlişkisi Tablosu.

C) İDARE PERFORMANS BİLGİSİ

Bütçe Yılı	2023
Program Adı	MİLLÎ KÜLTÜR
Alt Program Adı	TÜRK DİLİ
Gerekçe ve Açıklamalar	<p>Türk dilini bilimsel yoldan araştırmak, tanıtmak, yaymak ve yayımlar yapmak için yapılacak çalışmaların tümünü kapsamaktadır.</p> <p>Türk Dil Kurumu, kültürel zenginlik ve çeşitliliğin korunup geliştirilerek gelecek nesillere aktarılması, kültür ve sanat faaliyetlerinin yaygınlaştırılması, millî kültür ve ortak değerler etrafında toplumsal bütünlüğün ve dayanışmanın güçlendirilmesi ile kültürün kalkınmadaki çok boyutlu etkisinin artırılmasına yönelik çalışmalarıyla birlikte; Türkçenin bilim, sanat, edebiyat ve öğretim dili olarak özleşmesini, gelişmesini ve her alanda doğru, güzel ve etkili kullanılmasını sağlayarak görevlerini yerine getirmektedir.</p>
Alt Program Hedefi	Türk dilini bilimsel yoldan araştırmak, tanıtmak, yaymak ve yayımlar yapmak için çalışmalar yapılması.

Performans Göstergeleri

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerçekleşme Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
1- Türk diline ilişkin bilimsel araştırma-geliştirme faaliyeti sayısı	Sayı	0	2	1	2	2	2

Göstergeye İlişkin Açıklama: Tarihi karşılaştırmalı yöntemle kelimelerin tarihi ve kökeni üzerinde yapılacak incelemeler sonucunda eldeki en eski kaynaklarda yer alan biçimlerinin ve bunların tarih boyunca geçirdikleri değişimlerin yer alacağı Türkiye Türkçesinin Köken Bilgisi Sözlüğü'nün hazırlanması ve toplantı sayısı; Türkoloji'nin gelişmesi ve Türk dilinin nüfuz alanının genişlemesine katkı sağlanması ile Türk dilinin zenginliklerinin korunup işlenerek gelecek nesillere aktarılması kapsamında 2023 yılında yapılacak çalışmalar, 3 ayda bir izlenecek ve yıl sonunda değerlendirilecektir.

Hesaplama Yöntemi: Program gösterge hedefleri 2019-2023 Stratejik Plan'da, 2023 yılı için 1 adet araştırma geliştirme faaliyetimiz yer almakta olup toplam performans gösterge değeri 2 adettir. Anılan planda (birikimli) sayı, yüzde ve mevcut değeri korumak şeklinde hesaplama değerleri konulmuş olup burada sayısal olarak tanımlanmıştır.

Verinin Kaynağı: Gösterge değerlerinin hesaplanmasında kullanılacak veriler; Türk Dil Kurumu Bilim Kurulu, kol, komisyon, bilim insanları ve tüm hizmet birimlerinin çalışmaları sonucunda ortaya çıkacak verilerden alınacaktır.

Sorumlu İdare: Türk Dil Kurumu

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerçekleşme Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
2- Türk diline ilişkin bilimsel etkinlik sayısı	Sayı	535	40	39	40	40	40

Göstergeye İlişkin Açıklama: Bilim insanlarının katılımıyla Türkoloji ve dil bilimi konularında yurt içi ve yurt dışında düzenlenen ilmî toplantılarla akademik iş birliği oluşturulması; planlanan ilmî çalışmalarla ortak araştırma yöntemleri oluşturulması; toplantılarda, bilim insanları tarafından sunulan bildirilerin yayımlanması ve bilim dünyasına kazandırılması; her yıl, millî ve milletlerarası kongre, seminer, çalışma toplantısı, bilgi şöleni (sempozyum) vb. ilmî toplantılar düzenlenmesi ve desteklenmesi; akademik altyapının ve kurumsal donanımın güçlendirilmesi ve Kurumun Türk dili alanındaki ilmî yetkinliğinin ortaya konulması için bilimsel etkinlikler yoluyla çalışmalar yapılacaktır. Kurumun Türk dili alanındaki ilmî yetkinliğinin ortaya konulması kapsamında 2023 yılında yapılacak çalışmalar, 3 ayda bir izlenecek ve yıl sonunda değerlendirilecektir.

Hesaplama Yöntemi: Düzenlenecek kurultay, kongre, sempozyum, çalışma toplantısı, panel vb. bilimsel etkinlik faaliyeti olarak 2019-2023 Stratejik Plan'da 2023 yılı için 6 adet faaliyet yer almakta olup toplam performans göstergesi 40 olarak hesaplanmıştır. Bilimsel etkinliklerin performans gösterge hedefleri; stratejik planda (birikimli) sayı, yüzde ve mevcut değeri korumak şeklinde hesaplama değerleri konulmuş olup burada sayısal olarak tanımlanmıştır.

Verinin Kaynağı: Gösterge değerlerinin hesaplanmasında kullanılacak veriler; Türk Dil Kurumu Bilim Kurulu, kol, komisyon, bilim insanları ve tüm hizmet birimlerinin çalışmaları sonucunda ortaya çıkacak verilerden alınacaktır.

Sorumlu İdare: Türk Dil Kurumu

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerçekleşme Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
3- Türk diline ilişkin tanıtım faaliyeti sayısı	Sayı	18.216	4.320	22.350	4.320	4.320	4.320

Göstergeye İlişkin Açıklama: Türk dili sevgisini ve şuurunu geliştirecek ve yaygın hâle getirecek çalışmaları desteklemek ve dildeki yabancılaşmayı önlemek amacıyla halkı bilinçlendirmeye yönelik çalışmalar yapılacaktır; genel ağ ortamında, doğru ve güzel Türkçe kullanılmasına yönelik dil bilgisi kuralları ve güzel örneklerinin yer aldığı sayfalar ve afiş, takvim vb. basılı malzeme hazırlanacaktır; Türkçenin dil bilgisi kuralları ışığında, cep telefonları ve cep bilgisayarlarında kullanılacak veri tabanları oluşturulacaktır; Türk dili alanında, belirlenen alan ve konularda tez yapan ve yapacaklar ile öğrenim gören lisans, yüksek lisans ve doktora öğrencilerine karşılıksız burs desteği verilecektir; Türkçenin bilim, kültür, edebiyat ve öğretim dili olarak geliştirilmesi, yaygınlaştırılması ve Türk dilinin zenginliklerinin korunup işlenerek gelecek nesillere aktarılması için muhtelif çalışmalar yürütülecektir. Bu kapsamında 2023 yılında yapılacak çalışmalar, 3 ayda bir izlenecek ve yıl sonunda değerlendirilecektir.

Hesaplama Yöntemi: Türk dilini tanıtmaya amacıyla 2023 yılında stratejik planda 28 adet faaliyetimiz yer almış olup toplam performans göstergesi değeri 4.320 olarak hesaplanmıştır. Faaliyetlerin performans göstergesi hedefleri; stratejik planda (birikimli) sayı, yüzde ve mevcut değeri korumak şeklinde hesaplama değerleri konulmuş olup burada sayısal olarak tanımlanmıştır.

Verinin Kaynağı: Göstergesi değerlerinin hesaplanmasında kullanılacak veriler; Türk Dil Kurumu Bilim Kurulu, kol, komisyon, bilim insanları ve tüm hizmet birimlerinin çalışmaları sonucunda ortaya çıkacak verilerden alınacaktır.

Sorumlu İdare: Türk Dil Kurumu

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerçekleşme Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
4- Türk diline ilişkin yayımlanan eser sayısı	Sayı	115	126	112	126	126	126

Göstereye İlişkin Açıklama: Kültürel zenginlik ve çeşitliliğin korunup geliştirilerek gelecek nesillere aktarılması ile millî kültür ve ortak değerler etrafında toplumsal bütünlüğün ve dayanışmanın güçlendirilmesi üst amacıyla Türk dilini ilmî yoldan araştırmak, tanıtmak, yaymak ve yayımlar yapmak üzere Türk dilinin çağdaş, tarihî yapısını bütün incelikleriyle ortaya koyacak metin ve gramer yayınları hazırlanacak; Türkçenin bilim, kültür, edebiyat ve öğretim dili olarak geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması için hazırlanan bilimsel eser yayımlanacaktır. Bu kapsamda yapılacak çalışmalar 3 ayda bir izlenecek ve yıl sonunda değerlendirilecektir.

Hesaplama Yöntemi: Türk dili alanında bilimsel yayın hazırlanmak amacıyla stratejik planda 2023 yılı için 11 adet faaliyet yer almakta olup bunların toplam performans gösterge değeri 126 olarak hesaplanmıştır. Performans gösterge hedefleri stratejik planda (birikimli) sayı, yüzde ve mevcut değeri korumak şeklinde hesaplama değerleri konulmuş olup burada sayısal olarak tanımlanmıştır.

Verinin Kaynağı: Gösterge değerlerinin hesaplanmasında kullanılacak veriler; Türk Dil Kurumu Bilim Kurulu, kol, komisyon, bilim insanları ve tüm hizmet birimlerinin çalışmaları sonucunda ortaya çıkacak verilerden alınacaktır.

Sorumlu İdare: Türk Dil Kurumu

ALT PROGRAM KAPSAMINDA YÜRÜTÜLECEK FAALİYET MALİYETLERİ

Faaliyetler	2022 Bütçe	2022 Harcama Haziran	2023 Bütçe	2024 Tahmin	2025 Tahmin
Türk Dili Çalışmaları	28.940.000	162.459.088	66.692.000	80.331.000	91.447.000
Bütçe İçi	28.940.000	162.459.088	66.692.000	80.331.000	91.447.000
Bütçe Dışı	0	0	0	0	0
T O P L A M	28.940.000	162.459.088	66.692.000	80.331.000	91.447.000
Bütçe İçi	28.940.000	162.459.088	66.692.000	80.331.000	91.447.000
Bütçe Dışı	0	0	0	0	0

Tablo 17: Alt Program Kapsamında Yürütülecek Faaliyet Maliyetleri Tablosu.

Faaliyetlere İlişkin Açıklamalar:

Türk Dili Çalışmaları

Yasal dayanak: Türk Dil Kurumu teşkilat, görev, yetki ve sorumluluklarını düzenleyen 11.08.1983 tarihli ve 2876 sayılı Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Kanunu'nun 97'nci, 101'inci ve 103'üncü maddeleri ile 02.11.2011 tarihli ve 28103 mükerrer sayılı *Resmî Gazete*'de yayımlanan 664 sayılı Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname doğrultusunda faaliyetlerini sürdürmektedir.

Türk diline ilişkin bilimsel araştırma geliştirme hizmetleri: Tarihî karşılaştırmalı yöntemle kelimelerin tarihi ve kökeni üzerinde yapılacak incelemeler sonucunda eldeki en eski kaynaklarda yer alan biçimlerinin ve bunların tarih boyunca geçirdikleri değişimlerin yer alacağı Türkiye Türkçesinin Köken Bilgisi Sözlüğü'nün hazırlanması kapsamında, 2019-2023 Stratejik Planda, Amaç 1 ve PG 1.5.1 Etimolojik Sözlük Projesi ve PG 1.5.2 Etimolojik Sözlük Toplantı sayısı olarak yer almıştır. Türkçenin bilim, kültür, edebiyat ve öğretim dili olarak geliştirilmesi veya yaygınlaştırılma-

sı; Türkoloji'nin gelişmesi ve Türk dilinin nüfuz alanının genişlemesine katkı sağlanması ile Türk dilinin zenginliklerinin korunup işlenerek gelecek nesillere aktarılması çalışmaları yapılacaktır.

Türk diline ilişkin bilimsel etkinlik hizmetleri: Bilim insanlarının katılımıyla Türkoloji ve dil bilimi konularında yurt içi ve yurt dışında düzenlenen ilmî toplantılarla akademik iş birliği oluşturulması; planlanan ilmî çalışmalarla ortak araştırma yöntemleri oluşturulması; toplantılarda bilim insanları tarafından sunulan bildirilerin yayımlanması ve bilim dünyasına kazandırılması; her yıl, millî ve milletlerarası kongre, seminer, çalışma toplantısı, bilgi şöleni (sempozyum) vb. ilmî toplantılar düzenlenmesi ve desteklenmesi; akademik altyapının ve kurumsal donanımın güçlendirilmesi ve Kurumun Türk dili alanındaki ilmî yetkinliğinin ortaya konulması için bilimsel etkinlikler yoluyla çalışmalar yapılacaktır.

Türk diline ilişkin tanıtım hizmetleri: Türk dili sevgisini ve şuurunu geliştirecek ve yaygın hâle getirecek çalışmaları desteklemek ve dildeki yabancılaşmayı önlemek amacıyla halkı bilinçlendirmeye yönelik çalışmalar yapılacaktır; genel ağ ortamında, doğru ve güzel Türkçe kullanılmasına yönelik dil bilgisi kuralları ve güzel örneklerinin yer aldığı sayfalar ve afiş, takvim vb. basılı malzeme hazırlanacaktır; Türkçenin dil bilgisi kuralları ışığında, cep telefonları ve cep bilgisayarlarında kullanılacak veri tabanları oluşturulacaktır; Türk dili alanında, belirlenen alan ve konularda tez yapan ve yapacaklar ile öğrenim gören lisans, yüksek lisans ve doktora öğrencilerine karşılıksız burs desteği verilecektir; Türkçenin bilim, kültür, edebiyat ve öğretim dili olarak geliştirilmesi, yaygınlaştırılması ve Türk dilinin zenginliklerinin korunup işlenerek gelecek nesillere aktarılması için muhtelif çalışmalar yürütülecektir.

Türk diline ilişkin yayımlanan eser hizmetleri: Kültürel zenginlik ve çeşitliliğin korunup geliştirilerek gelecek nesillere aktarılması ile millî kültür ve ortak değerler etrafında toplumsal bütünlüğün ve dayanışmanın güçlendirilmesi üst amacıyla Türk dilini ilmî yoldan araştırmak, tanıtmak, yaymak ve yayınlar yapmak üzere Türk dilinin çağdaş, tarihî yapısını bütün incelikleriyle ortaya koyacak metin ve gramer yayınları hazırlanacaktır; Türkçenin bilim, kültür, edebiyat ve öğretim dili olarak geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması için hazırlanan bilimsel eser yayımlanacaktır.

FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

İdare Adı	: TÜRK DİL KURUMU
Program Adı	: MİLLÎ KÜLTÜR
Alt Program Adı	: TÜRK DİLİ
Alt Program Hedefi	: Türk dilini bilimsel yoldan araştırmak, tanıtmak, yaymak ve yayımlar yapmak için çalışmalar yapılması.
Faaliyet Adı	: Türk Dili Çalışmaları
Açıklama	: Türk Dil Kurumu teşkilat, görev, yetki ve sorumluluklarını düzenleyen 11.08.1983 tarihli ve 2876 sayılı Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Kanunu'nun 97'nci, 101'inci ve 103'üncü maddeleri ile 02.11.2011 tarihli ve 28103 mükerrer sayılı <i>Resmî Gazete</i> 'de yayımlanan 664 sayılı Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükümünde Kararname doğrultusunda faaliyetlerini sürdürmektedir.

Türk Dil Kurumu, Türk dilinin öz güzelliğini ve zenginliğini ortaya çıkarmak, onu dünya dilleri arasında değerine yaraşır yüksekliğe erdirmek amacındadır. Bu kapsamda yazılı ve sözlü kaynaklardan Türk dili ile ilgili tarama ve derlemeler yapmakta; kılavuz ve sözlükler hazırlamakta; Türk dilinin tarihî ve karşılaştırmalı dil bilgilerini hazırlayarak araştırmacıların hizmetine sunmakta; güncel dil sorunları üzerinde araştırma ve incelemelerde bulunarak bilim, sanat vb. alanlarda Türkçe terim türetme çalışmaları yürütmektedir. Türk dili alanında, belirlenen alan ve konularda tez yapan ve yapacaklar ile öğrenim gören lisans, yüksek lisans ve doktora öğrencilerine karşılıksız burs desteği verilmektedir. Türkçenin yazılı ve sözlü kaynakları üzerine bilimsel araştırmalar yaparak Türkçenin bilim, sanat, edebiyat ve öğretim dili olarak özleşmesini, gelişmesini ve her alanda doğru, güzel ve etkili kullanılmasını sağlayarak, kitaplar ve süreli yayınlar çıkararak, yut içi ve yurt dışında ilmî araştırmalar yürüterek, kurultay, konferans, sempozyum, çalıştay, söyleşi ve benzeri toplantılar düzenleyerek Türkçenin geliştirilmesi, zenginleştirilmesi, özleştirilmesi ve yaygınlaştırılması çalışmalarını gerçekleştirmektedir.

EKONOMİK KOD	2022 Bütçe	2022 Harcama (Haziran)	2023 Bütçe	2024 Tahmin	2025 Tahmin
Personel Giderleri	11.943.000	7.653.003	26.402.000	31.789.000	36.592.000
Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri	1.826.000	1.171.813	3.986.000	4.797.000	5.523.000
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	8.847.000	9.668.602	15.300.000	18.045.000	19.985.000
Faiz Giderleri					
Cari Transferler	4.835.000	7.266.707	10.204.000	12.152.000	13.486.000
Sermaye Giderleri	1.489.000	136.698.963	10.800.000	13.548.000	15.861.000
Sermaye Transferleri					
Borç Verme					
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	28.940.000	162.459.088	66.692.000	80.331.000	91.447.000
Döner Sermaye					
Özel Hesap					
Diğer Bütçe Dışı Kaynak					
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK					
FAALİYET MALİYETİ TOPLAMI	28.940.000	162.459.088	66.692.000	80.331.000	91.447.000

Tablo 18: Faaliyet Maliyetleri Tablosu.

D) İDARENİN TOPLAM KAYNAK İHTİYACI

FAALİYETLER DÜZEYİNDE TÜRK DİL KURUMU PERFORMANS PROGRAMI MALİYETİ

PROGRAM SINIFLANDIRMASI	2023			2024			2025		
	BÜTÇE İÇİ	BÜTÇE DIŞI	TOPLAM	BÜTÇE İÇİ	BÜTÇE DIŞI	TOPLAM	BÜTÇE İÇİ	BÜTÇE DIŞI	TOPLAM
MİLLÎ KÜLTÜR	66.692.000	0	66.692.000	80.331.000	0	80.331.000	91.447.000	0	91.447.000
TÜRK DİLİ	66.692.000	0	66.692.000	80.331.000	0	80.331.000	91.447.000	0	91.447.000
Türk Dili Çalışmaları	66.692.000	0	66.692.000	80.331.000	0	80.331.000	91.447.000	0	91.447.000
GENEL TOPLAM	66.692.000	0	66.692.000	80.331.000	0	80.331.000	91.447.000	0	91.447.000

Tablo 19: Faaliyetler Düzeyinde Türk Dil Kurumu Performans Programı Maliyeti.

**EKONOMİK SINIFLANDIRMA DÜZEYİNDE TÜRK DİL KURUMU
PERFORMANS PROGRAMI MALİYETİ**

EKONOMİK KOD	2023			2024			2025					
	HİZMET PROGRAMLARI TOPLAM	YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI	PROGRAM DIŞI GİDERLER	TOPLAM	HİZMET PROGRAMLARI TOPLAM	YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI	PROGRAM DIŞI GİDERLER	TOPLAM	HİZMET PROGRAMLARI TOPLAM	YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI	PROGRAM DIŞI GİDERLER	TOPLAM
Personel Giderleri	26.402.000			26.402.000	31.789.000			31.789.000	36.592.000			36.592.000
Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri	3.986.000			3.986.000	4.797.000			4.797.000	5.523.000			5.523.000
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	15.300.000			15.300.000	18.045.000			18.045.000	19.985.000			19.985.000
Faiz Giderleri												
Cari Transferler	10.204.000			10.204.000	12.152.000			12.152.000	13.486.000			13.486.000
Sermaye Giderleri	10.800.000			10.800.000	13.548.000			13.548.000	15.861.000			15.861.000
Sermaye Transferleri				0				0				0
Borç Verme				0				0				0
Yedek Ödenekler				0				0				0
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	66.692.000	0	0	66.692.000	80.331.000	0	0	80.331.000	91.447.000	0	0	91.447.000
Döner Sermaye								0				
Özel Hesap								0				
Diğer Bütçe Dışı Kaynak								0				
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
GENEL TOPLAM	66.692.000	0	0	66.692.000	80.331.000	0	0	80.331.000	91.447.000	0	0	91.447.000

Tablo 20: Ekonomik Sınıflandırma Düzeyinde Türk Dil Kurumu Performans Programı Maliyeti Tablosu.

E) DİĞER HUSUSLAR

Ülkemizde kamu yönetiminde dönüşüm ihtiyacını arttıran gelişmelerle birlikte, kurumsal yönetim yaklaşımının kamuya adapte edilmesi süreci başlamıştır. Bu sebeple 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu, 24.12.2003 tarih ve 25326 sayılı *Resmî Gazete*'de yayımlanarak kamu idarelerinin tabi oldukları yasal düzenlemeler ile üst politika belgelerinde belirlenen stratejik amaç ve hedefler doğrultusunda kamu kaynaklarının kullanımında etkililik, iktisadilik ve verimlilik sağlanması ile hesap verilebilirliğin ve şeffaflığın artırılması amacıyla hazırlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bu Kanun, kalkınma planları ve programlarda yer alan politika ve hedefler istikametinde kamu kaynaklarının etkili, iktisadi ve verimli bir şekilde elde edilmesi ve kullanılması, hesap verilebilirliği ve mali saydamlığı sağlamak üzere kamu mali yönetiminin yapısını ve işleyişini, kamu bütçelerinin hazırlanmasını, uygulanmasını, bütün mali işlemlerin muhasebeleştirilmesini, raporlanmasını ve mali kontrolü düzenlemektedir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu ve ilgili diğer yasal düzenlemelerle kamu idarelerinde misyon (görev) ve vizyonlarını (hedef) tanımlamaları, amaç ve hedeflerini belirlemele-ri, performanslarını ölçmeleri ve izleme ve değerlendirme süreçlerini işletmeleri amacıyla stratejik plan hazırlama yükümlülüğü getirilmiştir.

Türk Dil Kurumu, anılan Kanun'un 9'uncu maddesine dayanarak kalkınma planlarını, Cumhurbaşkanlığı tarafından belirlenen politikaları, Orta Vadeli Program'ı esas almış; ilgili mevzuat ve ana ilkeler çerçevesinde misyonunu (görev), vizyonunu (hedef), stratejik amaçlarını ve ölçülebilir hedeflerini belirlemiş; performansını önceden tespit ettiği göstergeler doğrultusunda ölçmek ve bu sürecin izleme ve değerlendirmesini yapmak amacıyla katılımcı yöntemlerle 2019-2023 dönemini kapsayan stratejik planını hazırlamıştır.

2023 mali yılında stratejik plan doğrultusunda yürütmesi gereken faaliyetleri, bu faaliyetlerin kaynak ihtiyacını, performans hedef ve göstergelerini içeren performans bütçesini hazırlamıştır. Yapılan bu düzenleme ile mali disiplini ön planda tutmuş, kaynakların etkili ve verimli kullanılmasını hedeflemiştir.

2021 yılı Merkezî Yönetim Bütçesiyle birlikte performans esaslı program bütçe sistemine geçilmiş olması nedeniyle Kurumun Programı, Millî Kültür, Alt Programı, Türk Dili, Alt Program Hedefi; "Türk dilini bilimsel yoldan araştırmak, tanıtmak, yaymak ve yayımlar yapmak için çalışmalar yapılacaktır." olarak belirlenmiştir.

Bu kapsamda Türk Dil Kurumu stratejik plan, performans programı ve bütçesini alt program hedefine göre hazırlamıştır. Türk Dil Kurumunun bütün faaliyetleri alt program hedefinde belirtildiği gibi "Türk dilini bilimsel yoldan araştırmak, tanıtmak, yaymak ve yayımlar yapmak için çalışmalar yapılacaktır." çerçevesinde yapmaktadır.

Bu faaliyetlerin gerçekleşmesinde üst yönetici dâhil, çalışan bütün personel bu hedefi gerçekleştirmek için çalışmalarını yürütmektedir.

Performans denetimine imkân tanıyan yönetim anlayışıyla hazırlanan 2023 Yılı Performans Programı, idarenin performans değerlendirmesine esas teşkil edecektir.

III. EKLER

EK-1

FAALİYETLERDEN SORUMLU HARCAMA BİRİMLERİ			
İdare Adı	TÜRK DİL KURUMU		
Yıl	2023 (Cumhurbaşkanı Teklifi)		
PROGRAM	ALT PROGRAM	FAALİYET	SORUMLU HARCAMA BİRİMİ
MİLLÎ KÜLTÜR	TÜRK DİLİ	Türk Dili Çalışmaları	TÜRK DİL KURUMU BAŞKANLIĞI HİZMET BİRİMLERİ

Tablo 21: Faaliyetlerden Sorumlu Harcama Birimleri Tablosu.

EK-2

PERFORMANS GÖSTERGELERİNİN İZLENMESİNDEN SORUMLU BİRİMLER			
İdare Adı:	TÜRK DİL KURUMU		
PROGRAM	ALT PROGRAM	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	SORUMLU BİRİM
MİLLÎ KÜLTÜR	TÜRK DİLİ	Türk diline ilişkin bilimsel araştırma-geliştirme faaliyeti sayısı	TÜRK DİL KURUMU BAŞKANLIĞI HİZMET BİRİMLERİ
		Türk diline ilişkin bilimsel etkinlik sayısı	TÜRK DİL KURUMU BAŞKANLIĞI HİZMET BİRİMLERİ
		Türk diline ilişkin tanıtım faaliyeti sayısı	TÜRK DİL KURUMU BAŞKANLIĞI HİZMET BİRİMLERİ
		Türk diline ilişkin yayımlanan eser sayısı	TÜRK DİL KURUMU BAŞKANLIĞI HİZMET BİRİMLERİ

Tablo 22: Performans Göstergelerinin İzlenmesinden Sorumlu Birimler Tablosu.

**PROGRAM VE EKONOMİK SINIFLANDIRMA DÜZEYİNDE
BÜTÇE TEKLİF VE TAHMİNLERİ (2023)**

BÜTÇE YILI: 2023

İDARE ADI: TÜRK DİL KURUMU

Program Adı	Personel Giderleri	Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	Faiz Giderleri	Cari Transferler	Sermaye Giderleri	Sermaye Transferleri	Borç Verme	Yedek Ödenekler	Toplam
MİLLÎ KÜLTÜR	26.402.000	3.986.000	15.300.000	0	10.204.000	10.800.000	0	0	0	66.692.000
PROGRAMLAR TOPLAMI	26.402.000	3.986.000	15.300.000	0	10.204.000	10.800.000	0	0	0	66.692.000
PROGRAM DIŞI GİDERLER										0
İDARE BÜTÇESİ TOPLAMI	26.402.000	3.986.000	15.300.000	0	10.204.000	10.800.000	0	0	0	66.692.000

Tablo 23: Program ve Ekonomik Sınıflandırma Düzeyinde Bütçe Teklif ve Tahminleri (2023) Tablosu.

FAALİYETLER İTİBARIYLA ÖDENEK TEKLİFLERİ

YIL: 2023

İDARE ADI: TÜRK DİL KURUMU

PROGRAM ADI	2022		2023	2024	2025
	BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ	HARCAMA (HAZİRAN)	BÜTÇE TEKLİFİ	BÜTÇE TAHMİNİ	BÜTÇE TAHMİNİ
MİLLÎ KÜLTÜR	28.940.000	162.459.088	66.692.000	80.331.000	91.447.000
TÜRK DİLİ	28.940.000	162.459.088	66.692.000	80.331.000	91.447.000
Türk Dili Çalışmaları	28.940.000	162.459.088	66.692.000	80.331.000	91.447.000
YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI	0	0	0	0	0
ÜST YÖNETİM, İDARİ VE MALİ HİZMETLER	0	0	0	0	0
Genel Destek Hizmetleri	0	0	0	0	0
PROGRAMLAR TOPLAMI	28.940.000	162.459.088	66.692.000	80.331.000	91.447.000
PROGRAM DIŞI GİDERLER					
İDARE BÜTÇESİ TOPLAMI	28.940.000	162.459.088	66.692.000	80.331.000	91.447.000

Tablo 24: Faaliyetler İtibarıyla Ödenek Teklifleri (2023-2024-2025) Tablosu.